

117/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet

a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között Budapesten, 1997. november 11-én aláírt, a határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekről szóló Egyezmény kihirdetéséről

(A jóváhagyásról szóló jegyzékváltás 1999. év április hó 16. napján megtörtént.)

1. § A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között Budapesten, 1997. november 11-én aláírt, a határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekről szóló Egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. § Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

„Egyezmény

a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekről

A Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya (a továbbiakban: Szerződő Felek), felismerve, hogy a határvizek kártételei elleni védekezés, valamint a határvizek ésszerű hasznosítása és a szennyezéstől való védelme a Szerződő Felek összehangolt vízgazdálkodási tevékenységével hatékonyabban valósítható meg,

attól az óhajtól vezérelve, hogy a határvizeken való vízgazdálkodás kérdései a jószomszédi viszony, együttműködés és kölcsönös előnyök szellemében kerüljenek megoldásra,

rámutatva, hogy a jelen Egyezmény az 1993. július 28-án Budapesten aláírt, a határvizekkel kapcsolatos vízgazdálkodási kérdésekről szóló kormányközi Egyezmény korszerűsített változata,

hivatkozva

- az 1992. március 16-án, Helsinkiben elfogadott „A határokon átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és hasznosításáról” című ENSZ EGB Konvenció, és

- az 1994. június 29-én, Szófiában aláírt „A Duna megóvásáról és fenntartható használatáról” című Konvenció rendelkezéseire

a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Az Egyezmény tárgya és alkalmazási területe

Az Egyezmény hatálya kiterjed:

1. A határvizekre, vagyis azokra a felszíni vízfolyásokra és felszín alatti vizekre, amelyek az államhatárt alkotják vagy metszik, illetve amelyeket az államhatár metsz.

2. A határon áttérjedő hatásokra, vagyis a határvizek állapotában bekövetkező olyan, számottevően ártalmas változásokra, amelyeket teljesen vagy részben az egyik Szerződő Fél joghatósági területén végzett emberi tevékenység okoz úgy, hogy annak a környezetre gyakorolt hatása a másik Szerződő Fél joghatósági területén jelentkezik.

3. A határvizekre hatást gyakorló tevékenységekre és létesítményekre, az alábbiak szerint:

a) a vizek és a jégjelenségek káros hatásai elleni védelemre és védekezésre,

b) a vizek használatára,

c) az árvízvédelmi, belvízvédelmi, meliorációs, vízellátási, szennyvíztisztítási és szennyvízelvezetési létesítményekre, mederszabályozási művekre, hidakra és egyéb vízi létesítményekre,

d) a határvizek minőségi vizsgálatára, a vizek szennyezés elleni védelmére,

e) a beavatkozások környezeti hatásainak vizsgálatára,

f) a halaknak és halivadékoknak a vízkivételi művekbe való bejutása elleni védelmi intézkedésekre,

g) az a)-f) pontokkal összefüggő kutatásra, tervezésre, kivitelezésre, üzemeltetésre, megfigyelésekre, információcserére.

2. Cikk

Általános kötelezettségek

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az illetékes szerveik útján:

- a saját területükön a határvizeket, a rajtuk lévő műtárgyakat, a vízhasználatokat és az árvízvédelmi létesítményeket olyan módon kezelik, hogy a másik Szerződő Fél területén kár ne következzen be, és a vízgazdálkodás feltételei ne romoljanak;
- egyeztetik egymással a határvizeken tervezett vízgazdálkodási tevékenységeket, és segítséget nyújtanak egymásnak ezen tevékenységeknek az Egyezmény 7. Cikkében foglaltak szerinti végrehajtásához;
- tájékoztatják egymást, és egyeztetést folytatnak egymással a Tisza folyó vízgyűjtőjén tervezett és megvalósított olyan vízgazdálkodási tevékenységekről, amelyek hatást gyakorolhatnak a határvizek vízminőségére és vízjárására;
- mindent megtesznek a határokon áttevődő összes káros hatás megelőzése, ellenőrzése és csökkentése érdekében.

3. Cikk

A vízkészletek hasznosítása

1. A Szerződő Felek illetékes szervei folyamatosan hidrológiai és hidrogeológiai megfigyeléseket folytatnak a határvizeken, megállapodás szerint közös vízhozam és egyéb méréseket végeznek, meghatározzák a határvizek jellemző vízhozamait és vízkészletét, valamint összeállítják a határvizek vízgazdálkodási mérlegeit.

2. A Szerződő Feleknek joguk van - amíg másképpen nem állapítják meg - a határvizek egyeztetett vízkészletének legfeljebb a felét felhasználni.

4. Cikk

A vizek szennyezéstől való védelme

1. A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy az illetékes szerveik útján, saját területükön a gazdasági és műszaki lehetőségekkel összhangban megőrzik a határvizek tisztaságát, és csökkentik azok szennyeződését, meghatározzák a vízminőségi célállapotot a közösen egyeztetett kritériumok és mutatószámok alapján.

2. A Szerződő Felek illetékes szervei közös vízmintavételekkel, azok elemzésével és az elemzések eredményeinek az illetékes szerveik által egyeztetett határértékek szerinti közös értékelésével rendszeresen figyelemmel kísérik a határvizek minőségét.

A határvizek előre nem látható szennyezésének bekövetkezéséről haladéktalanul értesítik egymást, és egyidejűleg megteszik a szükséges intézkedéseket a vízszennyezés által okozott károk megakadályozására, illetőleg csökkentésére, valamint az ilyen szennyezések megismétlődése okainak elhárítására.

Szükség esetén segítséget nyújtanak egymásnak a határvizeket érintő, előre nem látható szennyezések következményeinek felszámolásában. A szennyezés elhárításával összefüggő költségeket a szennyezést okozó viseli.

5. Cikk

A magyar-ukrán államhatár rendjének megtartása

1. A Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy ne változtassák meg azon határfolyók és vízfolyások medrét, amelyeken az államhatár húzódik.

2. Ha a vízgazdálkodási tevékenységek megváltoztathatják azon határfolyók és vízfolyások medrének helyzetét, amelyeken az államhatár húzódik, vagy amelyeket átmetsz, ezekhez a Szerződő Felek külön megállapodása szükséges.

3. A határfolyók és vízfolyások medrének szabályozási és fenntartási munkái végrehajtása során az államhatár vonalának megjelölésére szolgáló határjelek nem károsíthatók meg, és a Szerződő Felek Határbizottságának hozzájárulása nélkül helyzetük nem változtatható meg.

6. Cikk

A tervezési munkák

1. Mindegyik Szerződő Fél maga készíti el azon vízgazdálkodási tevékenységek terveit, amelyeket a határvizeken a saját területén hajt végre.
2. A határvizeket érintő vízgazdálkodási tevékenységek terveit kölcsönösen egyeztetni kell.
3. Ha valamelyik Szerződő Fél a határvizeket érintő vízgazdálkodási tevékenységek saját területére vonatkozó munkáját a másik Szerződő Félnek kívánja átadni, vagy azt közösen végzik, erre külön megállapodást, illetőleg szerződést kell kötni.
4. A Szerződő Felek kötelesek kölcsönösen átadni egymásnak a birtokukban lévő mindazon adatokat, amelyek a tervek elkészítéséhez, valamint a határvizeken folytatott feltárási munkákhoz szükségesek.

7. Cikk

A kivitelezési munkák

1. Mindegyik Szerződő Fél a saját területén - a 2. Cikkben említett egyeztetés után - általában maga valósítja meg a vízgazdálkodási tevékenységet.
2. Ha az egyik Szerződő Fél a határvizeket érintő vízgazdálkodási tevékenységek végrehajtásával a másik Szerződő Felet kívánja megbízni, vagy azok közösen kerülnek megvalósításra, azok végrehajtására az illetékes szerveknek külön megállapodást, illetőleg szerződést kell kötniük.
3. A közös érdekű vízgazdálkodási tevékenységet a Szerződő Felek illetékes szervei külön megállapodás, illetőleg szerződés szerint hajtják végre.
4. A Szerződő Felek közös megegyezés nélkül nem bíznak meg a határvizeken megvalósuló vízgazdálkodási tervezési és kivitelezési munkák végrehajtásával harmadik Felet.

8. Cikk

A vízgazdálkodási tevékenységek költségei és azok elszámolásának rendje

1. Mindegyik Szerződő Fél a vízgazdálkodási tevékenységeket saját területén a saját költségére végzi.
2. Ha a Szerződő Felek egyikének területén végrehajtandó vízgazdálkodási tevékenységek a Szerződő Felek érdekében állnak, azok költségeit annak az előnynek az arányában osztják meg egymás között, amelyet a vízgazdálkodási tevékenységek az egyes Szerződő Feleknek nyújtanak. Az ilyen tevékenységek költségeinek elszámolására külön megállapodás, illetőleg szerződés irányadó.
3. Ha a vízgazdálkodási tevékenységek az egyik Szerződő Fél érdekében a másik Szerződő Fél területén kerülnek végrehajtásra, azok költségeit - külön megállapodás, illetőleg szerződés szerint - teljes egészében az érdekelt Szerződő Fél viseli.
4. A jelen Egyezményben előírányzott vízgazdálkodási tevékenységek végrehajtása során - a Szerződő Felek érdekével összhangban, egyetértésük esetén - nemzetközi pénzalapok, bankhitelek is bevonhatók.

9. Cikk

Az árvíz- és belvízvédekezés

1. A Szerződő Felek a saját területükön nem engednek meg olyan beavatkozást, amelyik a határvizeken az egyeztetett legnagyobb vízhozamértékek jelentős emelkedését idézhetné elő.
2. Az árvízvédekezési tevékenységeket, valamint árvizek idején a folyami felügyeletet, továbbá a belvizek levezetését mindkét Szerződő Fél a saját területén és saját költségére hajtja végre.
3. Az előntések megelőzésére, valamint a határvizeken kialakuló jelentős árvizek idején a helyreállítási munkák időben történő elvégzésére a Szerződő Felek kötelesek megfelelő állapotban és mennyiségben készenlétben tartani a szükséges anyagokat, felszereléseket és gépeket.
4. Rendkívüli árvíz- vagy belvízveszély idején - igény esetén - mindegyik Szerződő Fél lehetőség szerint munkaerővel, géppel, szállítóeszközzel, anyaggal és felszereléssel segítséget nyújt az előntéssel fenyegetett másik

Szerződő Félnak. A segítségnyújtás költségeit az a Szerződő Fél viseli, amelyiknek a segítséget nyújtották, amiről a Szerződő Felek illetékes szervei jegyzőkönyvet készítenek.

5. A Szerződő Felek minden támogatást megadnak illetékes szerveiknek a rendszeres kapcsolattartáshoz, továbbá a lakosság, valamint a vagyon védelmét biztosító intézkedések megvalósításához.

6. A Szerződő Felek illetékes szervei az árvíz- és belvízvédekezés során egymással folyamatosan kapcsolatot tartanak, és a védekezési tevékenységüket összehangolják.

10. Cikk

Információcsere

A Szerződő Felek illetékes szervei meghatározott rendben és mértékben rendszeresen kicserélik egymás között:

- a hidrológiai és meteorológiai állomásokról származó hidrometeorológiai információkat, hidrológiai előrejelzéseket, haladéktalanul tájékoztatják egymást a hirtelen fellépő vízszintemelkedésekről és a kedvezőtlen jégjelenségekről,

- a határvizeken lévő vízgazdálkodási létesítmények meghibásodásáról szóló információkat,

- a felszíni és felszín alatti határvizek mennyiségére és minőségére hatást gyakorló tevékenységekről szóló információkat.

11. Cikk

A magyar-ukrán államhatár átlépése

1. Azon személyeknek, akiknek a jelen Egyezményből származó feladataik teljesítése végett szolgálati célból át kell lépniük az államhatárt, erre érvényes Határátlépési Igazolvánnyal, illetve Névjegyzékkel jogosultak, amelynek a használatát a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a magyar-ukrán államhatár szolgálati célú átlépéséhez szükséges okmányok egységesítéséről szóló Kijevben, 2002. február 6-án aláírt Egyezmény határozza meg.

2. A Határátlépési Igazolvánnyal rendelkezők, valamint a Névjegyzékben szereplők - tevékenységüktől függően - a másik Szerződő Fél államának területén nappal és kivételes esetben éjjel tartózkodhatnak:

a) az államhatártól számított 5 km-en belül;

b) az árvízvédelmi töltések és egyéb vízi létesítmények által védett területen, valamint jelen Egyezmény 1. Cikkében említett vízgazdálkodási rendszerek területén;

c) a határvizek medrében;

d) a következő városokban: magyar területen Záhony, Nyíregyháza, Kisvárdra és Vásárosnamény; ukrán területen Ungvár, Csap, Beregszász és Nagyszöllös.

12. Cikk

Vámkedvezmények

1. Az Egyezmény alapján végrehajtandó vízgazdálkodási tevékenységek végzése során építőanyagoknak, gépeknek, szállítóeszközöknek, hírközlési eszközöknek, felszereléseknek és egyéb munkaeszközöknek az egyik Szerződő Fél területére történő átszállítása vámkezelési eljárás alá tartozik, és mentes mindenféle vámkötelezettség alól. A tevékenység befejezése után a gépeket, szállító és hírközlő eszközöket és felszereléseket, a fel nem használt anyagokat és egyéb munkaeszközöket vissza kell szállítani.

2. A másik Szerződő Fél területén dolgozók számára vámkedvezmények a fogadó Szerződő Fél nemzeti jogszabályai alapján nyújthatók.

13. Cikk

A kormány meghatalmazottak

1. Az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtására mindegyik Szerződő Fél kormány meghatalmazottat (a továbbiakban: meghatalmazott) nevez ki, és kinevezi annak két helyettesét is.

2. A meghatalmazottak - az Egyezményből eredő feladatok megtárgyalása céljából - rendszerint évente egyszer tartanak ülészakot, de szükség szerint rendkívüli ülészak összehívásában is megállapodhatnak.

3. A meghatalmazottak az ülészakokat - ha másképpen nem határoznak - a Szerződő Felek területén felváltva tartják.

4. Az ülészakot annak a Szerződő Félnek a meghatalmazottja hívja össze, amelynek területén azt tartják. A rendkívüli ülészakot annak a Szerződő Félnek a területén tartják, amelynek meghatalmazottja annak összehívását kérte.

5. A napirendet a meghatalmazottak az ülészak előtt meghatározzák. A napirend a meghatalmazottak megállapodásával az ülészakon módosítható vagy kiegészíthető.

6. A meghatalmazottak ülészakait magyar és ukrán nyelven tartják, s azokról - két példányban - magyar és ukrán nyelven jegyzőkönyvet vesznek fel.

7. A meghatalmazottak ülészakainak jegyzőkönyvei a Szerződő Felek jóváhagyásával, az erről szóló értesítések kicserélésének napján lépnek érvénybe.

8. Az Egyezményből adódó gyakorlati feladatok végrehajtási módjainak szabályozására a meghatalmazottak együttműködési (ár- és belvízvédelmi, hidrometeorológiai és vízgazdálkodási, vízminőségvédelmi és szükség szerint további) szabályzatokat fogadnak el, gondoskodnak azok teljesítéséről és a szükség szerinti módosításokról.

14. Cikk

A meghatalmazottak munkarendje

1. A meghatalmazottak a munkarendjüket maguk állapítják meg.

2. A meghatalmazottak ülészakai közötti időszakban az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtásából eredő feladatokat, valamint a korábbi ülészakok határozataival kapcsolatos kérdések gyakorlati megoldásában a meghatalmazottak, illetőleg a helyetteseik döntenek. Ennek érdekében egymással közvetlen kapcsolatot tartanak fenn, szükség esetén munkájukba szakértőket vonhatnak be, vagy hívhatnak meg az ülészakra, szakértői találkozókat szerveznek, s intézik a folyó ügyeket.

3. A meghatalmazottak vagy helyetteseik - szakértők bevonásával - időszakonként közösen megvizsgálják a töltések, a halvédelmi, műtárgyak és egyéb vízi létesítmények állapotát a határvizeken, intézkednek az árhullámok levonulásával, a belvízi elöntések elleni védekezéssel és a víz rendkívüli szennyezése elleni védekezéssel kapcsolatos tevékenységekről, továbbá biztosítják a tervek kicserélését, valamint gondoskodnak az Egyezményben szabályozott tájékoztatásról.

4. A meghatalmazottak megállapítják és egyeztetik a határvizek állapotának egyes mutatóit, valamint megállapodnak - az Egyezmény alapján folyó munkák végrehajtását illetően - az együttműködés módjában, ha azokra nem külön megállapodás vagy szerződés az irányadó.

5. A meghatalmazottak segítséget nyújtanak egymásnak külön megállapodás, illetőleg szerződés alapján - a határvizeket illetően - tudományos kutatási, tervezési és kivitelezési munkák végrehajtásában.

6. A meghatalmazottak ülészakaival, valamint a helyetteseik és a szakértők találkozóival kapcsolatos szervezési feladatokat és technikai feltételeket az a Szerződő Fél látja el, illetve biztosítja, amelynek területén az ülészakot vagy a találkozót tartják. A meghatalmazottak, helyetteseik és a szakértők részvételének költségeit a kiküldő Szerződő Fél viseli.

15. Cikk

Viták rendezése

A Szerződő Felek az Egyezmény értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerülő vitákat, amelyeket közvetlen tárgyalásokkal vagy diplomáciai úton nem lehetséges rendezni, illetve, ha a Szerződő Felek más megoldási módban nem egyeznek meg, a Szerződő Felek által aláírt, illetve tartalmában ismert „A határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról” szóló, 1992. év március 16-án, Helsinkiben elfogadott Egyezmény IV. mellékletében szabályozott döntőbíráskodásra utalják.

16. Cikk

A vonatkozó többoldalú állam- és kormányközi egyezmények alkalmazása

A Szerződő Felek meghatalmazottai - figyelembe véve a vízgazdálkodást érintő többoldalú állam- és kormányközi egyezményeket - folyamatosan korszerűsítik a jelen Egyezményben említett együttműködési szabályzatokat.

17. Cikk

Záró rendelkezések

1. A jelen Egyezmény a Szerződő Felek belső jogrendjének megfelelően kerül jóváhagyásra, amelyről a Szerződő Felek diplomáciai úton értesítik egymást. A jelen Egyezmény a későbbi diplomáciai értesítés kézhezvételétől számított 30. napon lép hatályba.

2. A jelen Egyezmény a Szerződő Felek megegyezésével módosítható vagy kiegészíthető.

3. A jelen Egyezmény öt évig marad érvényben és automatikusan meghosszabbodik további öt évre, amennyiben a Szerződő Felek egyike sem értesíti írásban a másik Szerződő Felet - a határidő lejártá előtt legalább fél évvel - a felmondási szándékáról.

Készült Budapesten, 1997. év november hó 11. napján, két példányban, mindkettő magyar és ukrán nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

(Aláírások)

1. számú melléklet

2. számú melléklet

3. § (1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1999. május 15-től kell alkalmazni.

(2) E rendelet végrehajtásáról a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter gondoskodik.